

Moottorikelkkareittisuunnitelman hyväksyminen / Uuhimäki - Ranta-Toivala, Kuopio**Päätöshistoria**

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta
24.2.2015 § 13

**Palvelupäällikkö Hannu Pöllä
Ulkoilu- ja virkistysyksikkö****Hanke**

Moottorikelkkareittejä suunnittelee Kuopion, Siilinjärven ja Koillis-Savon moottorikelkkareittien virallistaminen ja rakentaminen – hanke (MoViRa). Hanketta koordinoi ja toteuttaa Kuopion kaupunki ja siinä on mukana Siilinjärvi sekä Koillis-Savon kunnat: Juankoski, Kaavi, Nilsia, Rautavaara ja Tuusniemi. Hankkeen rahoituksesta 80 % on EAKR-rahaa. 20 % rahoituksesta saadaan hankkeeseen osallistuvilta kunnilta.

Hankkeessa laaditaan reittisuunnitelmia Kuopioon ja Siilinjärvelle. Koillis-Savon reittisuunnitelmat ovat pääosin valmiina, mutta hyväksymisprosessin eri vaiheissa. Reittisuunnitelmat tehdään yhteistyössä maanomistajien kanssa. Tarkoituksena on etsiä yhdessä sellainen reittilinjaus, josta aiheutuu kiinteistölle mahdollisimman vähän haittaa. Suunnittelussa on tarkoitus hyödyntää nykyisiä kelkkauria. Reittejä on kuitenkin osittain linjattava uudelleen. Tällaisia kohtia voivat olla mm. luonnonsuojelullisesti tärkeät alueet, liian lähellä reittejä sijaitseva asutus ja yleisten teiden ylityskohtat. Lisäksi vesistöjen ja peltojen osuutta reitistöstä pyritään vähentämään.

Reitti

Uuhimäki – Ranta-Toivala – reitti sijaitsee itäisen Kuopion alueella ja sen pituus on noin 4 km. Reitti on suunniteltu pääosin olemassa olevalle kelkkauralle. Reittiosuus on osa Kuopion alueelle tulevaa, n. 300 km pituista, reittiverkostoa.

Moottorikelkkareitti voidaan perustaa maastoliikennelain 1710/95 mukaisesti lainvoimaisen reittisuunnitelman perusteella ja maanomistajan välisellä kirjallisella sopimuksella tai reittitoimituksella. Kuopion moottorikelkkareitti on tarkoitus perustaa hankkeen rahoitusehtojen mukaisesti lainvoimaisen reittisuunnitelman perusteella reittitoimituksella. Maastoliikennelain 15 §:n mukaan reittisuunnitelman hyväksymisestä päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Vesialueella olevat reittiosuudet perustetaan epävirallisina urina. Maastoliikennelain 14 §:n mukainen reitinpitäjä on Kuopion kaupunki.

Vaikutusten arviointi

Suunnitelman mukaan rakennetulla reitillä nykyisillä urilla suoritettavaan kelkkailuun verrattuna, syntyy vähemmän polttoaineperäisiä päästöjä ja melua, sillä rakennettu reitti on tasaisempi ja helpompi ajaa. Myös turvallisuus paranee rakennetun reitin tasaisuuden, leveyden ja varustelun (liikennemerkkit, opasteet, tienylitysten näköalueet ym.) ansiosta. Kun olete-

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

05.11.2020

78 §

taan, että liikennemäärät uusilla rakennetuilla reiteillä hieman kasvavat, voidaan olettaa, että muutosta nykytilanteeseen päästöjen osalta ei juurikaan synny.

Esitys

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyy osaltaan reittisuunnitelman ja esittää sen edelleen ympäristö- ja rakennuslautakunnalle hyväksyttäväksi.

Liitteet

- 8 1332/2015 Reittisuunnitelma
- 9 1332/2015 Maanomistajataulukko
- 10 1332/2015 Yleiskartta

Valmistelija

Hannu Pöllä

Essi Hämäläinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. 044 718 2520

puh. +358 44 718 2166

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Projektipäällikkö Essi Hämäläinen poistui kokouksesta klo 16.10 tämän asian käsittelyn jälkeen.

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

05.11.2020

78 §

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 5.11.2020 § 78**Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen
Alueellinen ympäristönsuojelu**

Asia

Maastoliikennelain 15 §:n mukaisen moottorikelkkareitin reittisuunnitelman ja 14 §:n mukaisen reitinpitäjän hyväksyminen Uuhimäki-Ranta-Toivala.

Reitinpitäjä

Kuopion kaupunki

Moottorikelkkareitin sijainti

Uuhimäki – Ranta-Toivala – reitti sijaitsee itäisen Kuopion alueella ja sen pituus on noin 4 km. Reitti on suunniteltu pääosin olemassa olevalle kelkkauralle. Reittiosuus on osa Kuopion alueelle tulevaa, n. 300 km pituista, reittiverkostoa.

Asian vireille tulo

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan päätös 24.2.2015 § 13.

Reitin suunnittelu ja kaavoitustilanne

Reitin suunnittelu

Reittiä suunniteltaessa on selvitetty reitin vaikutusalueen kaavoitustilanne. Suunnittelussa on huomioitu myös alueen mahdolliset muut maankäyttötarpeet.

Alueen maankäyttötilanne

Kuopion seudun maakuntakaava

Suunniteltu reittilinjaus on nykyisen kelkkauran osalta osoitettu Kuopion seudun maakuntakaavassa. Kaavassa on annettu suunnittelumääräys kelkkareittien suunnittelusta siten, että reitin yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien kanssa.

Yleiskaavat

Reittilinjaus sijoittuu Kuopio itärannan maaseudun yleiskaavaan (Kurkiharju, Ranta-Toivala, Jännevirta). Kaavassa ei ole määritelty reitille paikkaa. Reitti sijoittuu M ja ML -alueille eli maa- ja metsätalousalueille ja pelloille.

Moottorikelkkareitin sijoitusalueet ja ympäristöntila

Luonnonolosuhteet ja ympäristöntila

Kelkkareitti on pyritty suunnittelemaan alueille, joissa se ei vaaranna olemassa olevia luontoarvoja. Nykyisen uran muutosta vaativat suunnittelukohteet on esimerkiksi heti suunnittelun alussa linjattu kauas hiljaisiksi luokitelluilta alueilta. Yleisesti ottaen reitin linjauksessa tulisi hyödyntää erilaisia joutomaa-alueita kuten sähkölinjojen reuna-alueita tai esimerkiksi teollisuudelle varattujen alueiden reuna-alueita, joilla ei ole ympäristöllisiä arvoja.

Suunniteltu reitti kulkee pääosin vanhalla uralla, jolloin mahdollisen metsänraivauksen osuus jää pieneksi.

Suojelualueet, pohjavesialueet ja muut tärkeät luontokohteet

Suunniteltu reitti ei sijoitu pohjavesialueelle. Lähimmät alueet sijaitsevat Iso-Jälän toisella puolella lentokentän päässä sekä Jänneniemessä. Metsäkanalintujen soidinalueita ei tiettävästi esiinny reittialueella, sillä reitti sijaitsee pääasiassa teiden varsilla ja asutuksen liepeillä. Suunniteltua reittilinjausta on mahdollisuus muuttaa, mikäli reitin käytöstä arvioidaan olevan haittaa metson soitimelle. Moottorikelkkaväylien tavoiteverkko julkaisun mukaan metson ja teerin soidinalueeseen suositellaan jätettävän noin 300 metrin etäisyys kelkkareitistä. Myös kelkkojen ajonopeutta voidaan alen-
taa soidinalueiden läheisyydessä yleisrajoitusta alhaisemmaksi.

Moottorikelkkareitin sijainti, rakentaminen ja ylläpito

Rakentaminen ja rakenteet

Reitti kulkee lähes kokonaan jo käytössä olleita uria pitkin. Rakentamisen yhteydessä asennetaan lisäksi tarvittavat reittimerkit, liikennemerkkit ja opasteet.

Uuden reitin rakentaminen aloitetaan puuston poistolla. Tämän jälkeen reittipohja tasataan kannoista, kivistä ja mättäistä 6 m leveydeltä. Näkemäalueilla ja yleisten teiden ylityskohdissa näkyvyyttä parannetaan raivauksella ja alaoksia karsimalla. Purojen, ojien ja jokien ylityksiin asennetaan rummut tai tarvittaessa rakennetaan silta. Reitti merkitään punaisilla puisilla rastilaudoilla ja virallisilla sinisillä moottorikelkkareittimerkeillä. Nämä sekä viralliset tieliikennelain alaiset määräys-, varoitus- ja ohjemerkit sijoitetaan pääsääntöisesti kulkusuunnassa reitin oikealle puolelle. Reitillä liikennöinti on kaksisuuntaista. Reittien alkuun ja solmupisteille sijoitetaan opastetaulut. Opastetauluihin sijoitetaan kartat, joista ilmenee reitin linjaus ja taukopaikat sekä muuta infomateriaalia esim. moottorikelkkailuun liittyvät säädökset ja reitinpitäjän yhteystiedot. Puihin opasteviittoihin merkitään välimatkojen etäisyys. Virallisilla reiteillä ei saa kuljettaa muita moottoriajoneuvoja kuin moottorikelkkoja. Jalankulkijat ja hiihtäjät ovat periaatteessa luvallisia reitinkäyttäjiä, ellei toisin päätetä. Jos katsotaan että kelkkailu on vilkasta, kannattaa harkita kielletäänkö jalankulku ja hiihto reitillä kokonaan.

Reitin ylläpito

Suunnitelman mukaisen reitin kunnossapidosta vastaa Kuopion kaupunki. Kaupunki voi kirjallisella sopimuksella siirtää kunnossapidon edelleen kolmannelle osapuolelle. Reitin hoidon minimitaso on määritetty maastoliikennelain 20 §:ssä. Tämän lisäksi reitin pitäjän tehtävänä on huolehtia kirjallisesta infomateriaalista opastustauluille tai muille infopisteille. Reitin pitäjän on hyvä nimetä vastuuhenkilö, johon otetaan yhteyttä reitinylläpitoon liittyvissä asioissa.

Maastoliikennelain mukaan reitinpitäjän vastuulla on, että reitti on vuosittaisella käyttöönottohetkellä ajettavassa kunnossa. Reitinpitäjälle suositel-

laan pidettäväksi huoltopäiväkirjaa, johon merkitään vuosittain tehdyt toimenpiteet. Reitinpitäjä huolehtii turvallisuudesta tarkistamalla vuosittain käyttöönottotarkastuksen yhteydessä reitin yleiskunnon, huoltaa ja korjaa havaitut viat tai puutteet sekä varmistaa, että käyttäjällä ja reitin huollosta vastaavilla henkilöillä on ajantasaiset yhteystiedot reitinpitäjään.

Ympäristövaikutukset ja niiden rajoittaminen

Luonto, melu ja ilma

Kelkkareittien vaikutukset maaperään ja kasvillisuuteen kohdistuvat vain reitin ja sen liitännäisalueiden maapohjaan.

Moottorikelkkojen polttoainejärjestelmässä tapahtuvan epätäydellisen palamisen seurauksena reittien lähituntumassa voi esiintyä epäterveellisiä hiukkas- ja häkäpäästöjä. Reittien liikennemäärät huomioon ottaen päästöt ovat niin vähäisiä, ettei niistä aiheudu varsinaisia terveyshaittoja.

Moottorikelkkailun ympäristövaikutuksista merkittävimpiä ovat meluhaitat. Meluhaitan merkitystä korostaa moottorikelkkojen käyttö muutoin hiljaisessa ympäristössä. Reitillä on pyritty siihen, että välimatka asutukseen olisi vähintään 150 metriä.

Tarvittaessa reitille voidaan asettaa esimerkiksi 60 km/h pienempi nopeusrajoitus sellaisilla taajama-alueiden ulkopuolisilla alueilla, missä vakituista asutusta on lähellä reittiä.

Hakemuksen käsittely

Hakemuksesta tiedottaminen

Suunnitelman laatija on kuullut maanomistajia jo suunnittelutyön yhteydessä. Nyt käsittelyssä olevasta hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla Kuopion kaupungin ilmoitustaululla 1.6.2020-30.6.2020. Hakemuksen viireilläolosta on lisäksi ilmoitettu lehdessä ja lähetetty kirjallisesti tieto maanomistajille.

Lausunnot

Lausunnot on pyydetty kuulemisen aikana.

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry

Kuopion poliisi

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savo

MTK-Kuopio ry

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Pohjois-Savon Riistakeskus

Lausunnoissa todetaan seuraavaa

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon liitto on lausunnossaan todennut, että maakuntakaavassa 2030 on osoitettu ohjeelliset olemassa olevat sekä suunnitellut maakunnalliset runkoreitit. Reitin yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien kanssa. Maakuntaliitto on lisäksi korostanut, että Tahko on Pohjois-Savon suurin matkailukeskus, johon liittyen voimassa olevassa maakuntakaavassa on merkinnällä osoitettu Kuopio-Tahko matkailun kehittämiskäytävä. Merkinnällä tarkoitetaan sitä, että matkailukusten ja -alueiden verkottumista tulee kehittää siten, että muodostuu toimivia palvelukokonaisuuksia. Erityisesti on huomioitava kehittyvän matkailun tarvitsema seudullinen liikennejärjestelmä ja sen edellyttämä maankäytön suunnittelu. Lopuksi Pohjois-Savon liitto on todennut lausunnossaan, ettei liitolla ole maakuntakaavoituksen näkökulmasta huomautettavaa moottorikelkkareittisuunnitelmaan.

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa Uuhimäki-Ranta-Toivala reittisuunnitelmaan.

Metsänhoitoyhdistys Savotta ry ja MTK ry Metsälinja

Metsänhoitoyhdistys Savotta Ry ja MTK ry:n Metsälinja ovat yhteisessä lausunnossaan todenneet, että he eivät ota mitään kantaa suunnitelmassa esitettyyn reittilinjaukseen. Lausunnossa tuodaan esiin lähinnä yhdistysten jaettuja näkemyksiä mm. siitä, että moottorikelkkailu ei ole yhteiskunnan toiminnan kannalta sellaista toimintaa, että reittejä tulisi perustaa yksityisille maille ns. pakkokeinoin. Reitti tulee maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti suunnitella yhteistyössä maanomistajien kanssa. Moottorikelkkareitit on lausunnon mukaan perustettava maanomistajien kanssa sopien ja kirjallisiin sopimuksiin perustuen. Lausunnossa on lisäksi todettu, että osa maanomistajista todennäköisesti vastustaa moottorikelkkareitin perustamista esitettyyn kohtaan, joka on suunnittelussa otettava huomioon ja etsittävä ensisijaisesti muita korvaavia vaihtoehtoja, jos reitin perustaminen osoittautuu muutoin perustelluksi.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on saapunut muistutuksia tai mielipiteitä.

Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry:n

jättämän muistion mukaan moottorikelkkareitin perustaminen on ristiriidassa maastoliikennelain kanssa mm. yleisen tarpeen, yksityisen maanomistajan suostumuksen sekä ”viime vuosituhanalta” olevien virheellisten lähtötietojen vuoksi. Yhdistys on muistiossaan todennut myös rakentamismenetelmien olevan maastoliikennelain ja sen soveltamisohjeen vastaisia. Muistiossa on todettu lisäksi, että reitin rakentaminen on rantakaavan meluvaatimuksien vastainen. Reittiin ei muistion mukaan ole jatkoa Siilinjärven puolella vaan reitti päättyy Siilinjärven rajalle. Rakentaminen on yhdistyksen näkemyksen mukaan myös maanomistajien sekä Kuopion ilmastotavoitteiden vastainen eikä reittisuunnitelmassa ole esitetty todellista tarvetta reitille.

Maanomistajan jättämässä muistiossa on huomautettu, että reittisuunnitelmassa esitetty linjaus poikkeaa maastossa nykyisin olemassa olevalta kelkkauralta maanomistajan ja hänen avopuolisonsa omistaman kiinteistön puolelle. Muistutuksen mukaan kelkkareitin siirtäminen maanomistajan kiinteistölle on ongelmallista tontin tulevan aitaamisen sekä istutusten vuoksi. Kelkkareitti ei mahdu kulkemaan kiinteistöllä ilman, että tontilla olevia pensaita ja puita on poistettava. Lisäksi muistutuksessa on huomautettu, että maanomistajan ja hänen eteläpuolisen naapurinsa rajan tuntumassa on maalämmönkeräimiä, jotka eivät saa jäätyä talvella. Suunnitelmassa esitetyn reitin etäisyys maanomistajan kiinteistöllä olevaan asuinrakennukseen jää lisäksi vain noin 30 metriin, mikä aiheuttaa pakokaasu- ja meluongelmia.

Muistuttaja on jättänyt reittisuunnitelmasta mielipiteensä, jossa hän kritisoi varsin värikkäin sanakääntein reittisuunnittelua ja reittien rakentamista yleisellä tasolla, ottamatta kantaa kyseessä olevaan reittisuunnitelmaan ja sen perustamisen edellytyksiin.

Mielipiteen mukaan reittisuunnitelma tulee hylätä mm. ilmastonmuutoksen, kuntien velka-ahdingon sekä vajaaälyisen kuntasuunnittelun vuoksi. Reitistön laajentamisen on mielipiteessä todettu olevan hallintovallan väärinkäyttöä sekä virkavandalismia, josta on viimeistään nyt, koronapandemian aiheuttaman laman vuoksi kokonaan irtisanoutua.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikennevastuualue on reittisuunnitelman nähtävinä oloaikana esittänyt lisätietopyynnön Uuhimäki-Ranta-Toivala moottorikelkkareittisuunnitelmaa koskevista maanteiden ylityksistä. ELY-keskuksen mukaan reittisuunnitelmassa puhutaan kahdesta maantien ylityksestä, mutta suunnitelman karttaliitteistä löytyy vain yksi maantien ylitys (yt 16340). Lisäksi ELY-keskuksen liikennevastuualue on pyytänyt reittisuunnitelman aikana ELY-keskuksen tekemää lausuntoa maanteiden ylityksistä.

Hakijan vastine muistutuksista ja lausunnoista

Hakija on antanut vastineensa annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Vastineet ovat pöytäkirjan liitteenä.

Useat aiemmat viime vuosina ympäristö- ja rakennuslautakunnassa käsitellyt moottorikelkkareittien virallistamispäätökset ovat johtaneet muutoksenhakuun hallinto-oikeuteen. Aiemmissa valituksissa, kuten nytkin esillä olevissa muistutuksissa on kyseenalaistettu voimakkaasti yleistä tarvetta moottorikelkkareittien perustamiselle. Hakija on viimeisimmässä vastineessaan perustellut yleistä tarvetta vastineena muistutuksiin, ja erottanut eri toimijoiden välistä harkintavaltaa yleisen tarpeen määrittämiselle.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta muistuttaa, että se toimii riippumattomana Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, ja lautakunta itsenäisesti tekee päätöksensä perustaen ne kulloinkin käytettävissä oleviin oikeuslähteisiin. Lautakunta tutkii muun ohella, onko hakemuksen mukaiselle reitin virallistamiselle olemassa yleinen tarve.

Lausuntoihin ja muistutuksiin hakija esittää vastineensa seuraavasti:

Vastine Pohjois-Savon liitto

Suunniteltu moottorikelkkareitti on osa maakunnallista runkoreitistöä ja se kytkeytyy kiinteästi maakuntakaavassa osoitettuun Kuopio-Tahko kehittämiskäytävään. Kuopion kaupunki katsoo Kuopio-Tahko välisen moottorikelkkareitin olevan matkailun näkökulmasta strategisesti tärkein yhteys maakunnallisen moottorikelkkareitistön toteuttamisessa. Moottorikelkkailu on edelleen keskeinen talvimatkailun tuote Tahkolla muiden luonnossa liikumisen tapojen ohessa. Tahkolle ja siitä eteenpäin muualle Koillis-Savoon suuntautuu myös paikallisia moottorikelkkailijoita.

Kuopio-Tahko kehittämiskäytävä ja Tahkon kehittämissuunnitelma ovat osaltaan ohjanneet moottorikelkkareittien suunnittelua. Suunnittelussa on korostunut osallistava ja vuorovaikutteinen suunnittelu yhdessä maanomistajien kanssa. Heidän näkemyksensä on huomioitu reittisuunnittelussa suunnittelun alusta alkaen ja yhteistyö on ollut pääosin myönteistä ja sujuvaa. Suunnittelutyön alussa maanomistajat ja alustavan reittilinjauksen vaikutusalueen asukkaat kutsuttu koolle. Suunnittelun aikana linjausta on tarkennettu yhdessä maanomistajien kanssa ja heidän toivomuksensa reitin sijoittamiseksi on pyritty toteuttamaan mahdollisimman laajasti suunnittelun tavoitteet huomioiden. Suunnittelun loppuvaiheessa on pidetty yhteenvetotilaisuus reittisuunnitelmasta, jolloin on edelleen ollut mahdollista tuoda esille näkökohtia kiinteistökohtaiseen reittilinjaukseen. Uuhimäki-Ranta-Toivala välille suunniteltu moottorikelkkareitti on yksi osa Kuopio-Tahko välille vahvistettavista kelkkareiteistä, jotka yhdessä muodostavat sujuvan reittiyhteyden Kuopion ja Tahkon välille. Uuhimäki-Ranta-Toivala reitiltä kulkee pieni osuus Siilinjärven kaupungin puolella. Myös Siilinjärven reitit on suunniteltu virallistettavaksi osaksi maakunnallista kelkkareitistöä.

Uuhimäki-Ranta-Toivala reittisuunnitelma on toteutettu Kuopion kaupungin koordinoimassa MoViRa-hankkeessa vuosina 2012-2014. Kuopion kaupunki reitin pitäjänä on käynyt vuoropuhelua Siilinjärven kaupungin edustajien kanssa siitä, että reitti virallistettaisiin osaksi maakunnallista runkoreitistöä myös Siilinjärven osalta. Siilinjärvellä Rissalaan kohdistuvat maankäytön suunnitelmat vaikuttavat osaltaan moottorikelkkareittisuunnitelman toteutukseen. Reittisuunnitelma ja siihen liittyen Kuopion kaupungin intressit on kuitenkin tuotu esille kaupunkien välisessä keskustelussa, joten Siilinjärven kaupunki on tietoinen reittiyhteystarpeesta. Tällä hetkellä Siilinjärven puolella on olemassa epävirallinen kelkkailu-ura Rissalasta Juurusvedelle, jota kelkkailijat voivat käyttää siirtyessään Kuopion reiteille.

Kuopio-Tahko välisen reittiyhteyden keskeisin suunnitteluperiaate on ollut pyrkimys vähentää vesistöjen jäille suuntautuvaa kelkkailua siihen liittyvien turvallisuusriskien vuoksi. Kuopion lukuisten vesistöjen vuoksi reitistön varrelle jää välttämättä muutamia vesistöylityksiä. Toteutuessaan Kuopio-Tahko välillä olevat reittisuunnitelmat kuitenkin keskittyvät kuivalle maalle niin pitkälti kuin se olemassa olevien vesistöjemme sijainnin ja määrän kannalta on mahdollista. Kelkkailu suuntautuu vahvistettujen reittisuunnitelmien kautta Pajulahdesta suoraan Tahkolle, jolloin esimerkiksi Syvärin jäälle ei kohdistu lainkaan välttämätöntä kelkkailua.

Pohjois-Savon liiton lausuntoon viitaten reittisuunnitelma on laadittu maakuntakaavalliset tavoitteet huomioon ottaen. Reittisuunnitelmaan ole tarpeen tehdä muutoksia annetun lausunnon johdosta.

Vastine Pohjois-Savon pelastuslaitos

Pelastuslaitos on antanut lausuntonsa, josta johtopäätöksenä voidaan todeta, että reittisuunnitelma on toteutettu sille kuuluvat suunnitteluperiaatteet ja säädökset huomioiden. Lausunnon perusteella reittisuunnitelmaan ei ole tarpeen tehdä muutoksia.

Vastine Metsänhoitoyhdistys Savotta ry ja MTK ry Metsälinja

Reitin pitäjänä Kuopion kaupunki toteaa em. yhdistysten antamaan lausuntoon, että kaupunki ylläpitää tälläkin hetkellä yhteensä noin 400 km epävirallisia moottorikelkkailu-uria ja virallistettuja moottorikelkkailureittejä, koska niille on olemassa ilmeinen tarve. Kuntaliitosten myötä ylläpidettäviä uria ja reittejä on tullut entistä enemmän. Reitin perustaminen on tärkeää jo maastoliikennelain tavoitesäädösten kautta, jotka edellyttävät, että moottorikelkkailun haittoja ympäristölle ja luonnolle ehkäistään sekä parannetaan liikenneturvallisuutta. Pohjois-Savossa on rekisteröitynä yli 10 000 moottorikelkkaa, joista on pelkästään Kuopiossa noin 3600 kpl. Moottorikelkka hankitaan käyttöä varten ja se on yksi talvinen liikkumisväline muiden liikennevälineiden ohella. Tahkon ympäristössä erityisesti korostuu matkailunäkökulma, sillä Tahkolla moottorikelkkailu on yksi matkailijoille tarjottava keino tutustua alueen talviseen luontoon. Moottorikelkkailu on laillista toimintaa, jolle on osoitettava oma turvallinen ja ympäristöönsä reittisuunnittelun kautta sovitettu väylästönsä, kuten maakuntakaavatasollakin on esitetty. Suunniteltu moottorikelkkareitti on osa maakunnallista kelkkailureittiverkostoa ja se on keskeinen osa Kuopio-Tahko välistä yhteyttä sisältyen maakuntakaavassa esitettyyn kehittämissäytävään.

Reitin suunnittelussa maanomistajat ovat olleet vuorovaikutteisesti mukana heti suunnittelun alkuvaiheesta lähtien ja he ovat voineet vaikuttaa reitin kiinteistökohtaiseen sijoittamiseen. Valtaosa suunnitellun reitin maanomistajista on antanut suostumuksensa reitin sijoittamiseksi. Suunnittelussa on pyritty jo lähtökohtaisesti sijoittamaan reitti sellaiselle alueelle, missä se aiheuttaa mahdollisimman vähän haittoja ympäristöönsä. Reittisuunnitelmaa koskevista dokumenteista päätelleen, yksikään maanomistaja ei ole varsinaisesti vastustanut reittiä. Joitakin maanomistajia ei suunnittelun aikana yrityksistä huolimatta tavoitettu ja reittiä on päätetty esittää tästä huolimatta entiselle paikalleen.

Reittiä ei perusteta pakkokeinoin, sillä maanomistajat ovat suhtautuneet reitin sijoittamiseen pääpiirteissään neutraalisti. Moottorikelkkareitti perustetaan lainvoimaisen reittisuunnitelman kautta reittitoimitusmenettelyllä, jossa ei ole kysymys pakkolunastamisesta. Reittialue säilyy maanomistajan omistuksessa reittitoimituksesta huolimatta ja reitistä aiheutuvat haitat korvataan maanomistajille täysimääräisesti sekä tasapuolisesti. Reitin pitäjä saa ainoastaan rajoitetun talviaikaisen käyttöoikeuden reitille ja maanomistajalla on edelleen mahdollisuus käyttää reittialuetta omiin tarkoituksiinsa esimerkiksi metsänhoidollisten töiden yhteydessä. Reittitoimituksen myötä kirjallisia sopimisia reitin käytöstä ei ole tarpeen tehdä. Sopimuskäytäntö on osoittautunut varsin toimimattomaksi tavaksi reittejä ylläpidettäessä, sillä sopimuksen voi sanoa irti koska tahansa huolimatta siitä, millaiset käyttöehdot sopimukseen on kirjattu. Reitin pitäjälle epävarmat

ja vaihtuvat sopimukset ovat kestämaton tapa ylläpitää kelkkailuväyliä, sillä kelkkauran sijaintia joutuu epävarmojen sopimusten takia muuttamaan usein maastossa ja kelkkaurille muodostuu haitallisia katkoksia, jotka osaltaan lisäävät luvaton kelkkailua.

MHY:n ja MTK:n yhteinen lausunto ei anna aihetta muuttaa reittisuunnitelmaa eikä sillä ole vaikutusta reittisuunnitelman vahvistamispäätökseen.

Vastine Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry

Moottorikelkkareittien yleinen tarve Kuopiossa on riidattomasti osoitettavissa sekä nykyisin rekisteröityjen moottorikelkkojen määrän perusteella (Kuopiossa noin 3600 kelkkaa ja Pohjois-Savossa yli 10 000 kelkkaa) että nykyisten olemassa olevien ja vuosittain ylläpidettävien kelkkailu-urien sekä moottorikelkkareittien (noin 400 km) perusteella. Lisäperusteena todettakoon kiistattomasti maakunnallisesti yhteinen tahtotila, jossa Pohjois-Savon kunnat, Pohjois-Savon liitto sekä nykyinen Pohjois-Savon ELY-keskus jo liki kaksi vuosikymmentä sitten ovat yhteisesti todenneet moottorikelkkojen liikkumisen epäyhtenäisellä kelkkailu-urastolla olevan kestävämmällä pohjalla niin urasopimusten pitämättömyyden, urien katkosten aiheuttaman luvattoman kelkkailun kuin esimerkiksi liikenneturvallisuuden näkökulmista. Kelkkaurat kulkevat paikoin pitkiä matkoja järvien jäällä, mikä on varsin riskialtista ja reittisuunnittelulla vaarallisia jääyhteyksiä on saatu vähennettyä. Urat eivät myöskään kaikilta osin täytä vaadittavia liikenneturvallisuus- ja lupatekijöitä mm. maanteiden ylitysten osalta. Kuopion kaupunki on omalta osaltaan sitoutunut maakunnalliseen tavoitteeseen toteuttaa kelkkailulle yhtenäinen ja pysyvä reittiverkosto.

Ranta-Toivala-Uuhimäki -reittisuunnitelma ei ole peräisin viime vuosituonneltalta, vaan suunnitelma on laadittu vuosina 2012-2014 käynnissä olleessa EAKR-rahoitteisessa MoViRa-hankkeessa, jota on hallinnoinut Kuopion kaupunki. Suunnitelmassa esitetyt tiedot eivät lähtökohtaisesti ole virheellisiä vaan moottorikelkkareittien perustamiseksi aiemmin laaditut suunnitelmat on tehty nimenomaisesti moottorikelkkareittien perustamista varten. Lähtötietoihin on voinut tulla yksittäisiä pieniä muutoksia esimerkiksi maanomistussuhteiden muututtua yksittäisillä kiinteistöillä, mutta ne eivät yksistään muuta tai vähennä reittien perustamisen tarvetta.

Pohjois-Savon ja Kuopion seudun maakuntakaavassa on osoitettu maakunnallinen runkoverkosto, jonka tarkempi suunnittelu on toteutettu ja toteutetaan yhteistyössä kulloinkin kysymyksessä olevien kiinteistön omistajien kanssa vuorovaikutteisesti siten, että jokainen kiinteistönomistaja voi vaikuttaa reitin sijoittamiseen omalla kiinteistöllään. Mikäli reittiä ei haluta kiinteistölle, pyritään aina ensin etsimään muita vaihtoehtoja sijoittaa reitti muualle. Vasta viime kädessä reitti toteutetaan tällaiselle kiinteistölle vastustuksesta huolimatta ja silloinkin vain, jos muita vaihtoehtoja ei kerta kaikkisesti ole löydettävissä. Tällaisen tapauksen tullessa kyseeseen, kysymys on edelleen maastoliikennelain mukaisesta reitin perustamisesta, lain 16.3 §:ssä säädetysti. On myös otettava huomioon, että moottorikelkkailureitistä aiheutuvat haitat yhtäältä pyritään aina minimoimaan sekä toisaalta reitistä aiheutuvat haitat täysimääräisesti ja tasapuolisesti korvataan kiinteistön omistajille.

Edelleen maakuntakaavassa on osoitettu Kuopio-Tahko kehittämiskäytävä, jonka mukaan Kuopio-Tahko alueen matkailua kehitetään tarkoituksenmukaisesti muodostamalla toimivia palvelukokonaisuuksia. Kuopio-Tahko kehittämiskäytävä tukee osaltaan yhtenäisen moottorikelkkareitistön toteuttamista. Lisäksi kaupunki kehittää voimakkaasti Tahkon ympäristön erilaisia virkistyskäyttömahdollisuuksia ja moottorikelkkailu voidaan tällaiseksi hyvin kiinteästi lukea. Uuhimäki-Ranta-Toivala kelkkareitti on yksi osa Tahko-Kuopio välille toteutettavaa, maakunnallista moottorikelkkareittiä ja sillä on merkitystä niin talvimatkailun kuin paikallisten moottorikelkkailijoiden näkökulmista.

Moottorikelkkareittien perustaminen toteutetaan nimenomaisesti ja tosiasiallisesti Suomessa liikennemuotona laillisen ja sallitun moottorikelkkailun sääntelyn kautta eli pääosin maastoliikennelain 1710/1995 säädöksiä noudattaen. Reittisuunnitelman itseasiasta käsittelyä säännellään maastoliikennelain nojalla annettulla maastoliikenneasetuksella (10/1996) sekä muilla kunnallishallinnon alaan kuuluvilla yleislaeilla. Kuopion kaupungilla ei ole lainsäädäntövaltaa rajoittaa moottorikelkkailua. Maastoliikennelain lähtökohtana on moottorikelkkailusta aiheutuvien haittojen ehkäiseminen ja liikenneturvallisuuden parantaminen sikäli, kun kysymyksessä on maastoliikennelain sallima moottorikelkkailu.

Moottorikelkkareittien rakentamismenetelmistä ei ole olemassa erillisiä säädöksiä maastoliikenne- tai muissakaan laeissa. Rakentamismenetelmät ovat reittisuunnitelmissa esitettyjen periaatteiden mukaisia ja tavoitteena on nimenomaisesti yhtenäistää reittien toteutus siten, että reitit ovat tasapuolisesti samalla periaatteella rakennettuja kullekin kiinteistölle. Reitit rakennetaan kuusi metriä leveiksi siitä syystä, että reitille saadaan riittävästi lunta, joka osaltaan ehkäisee maapohjan jäätymisen kautta tulevia kasvilisuushaittoja. Leveys mahdollistaa myös ns. piennaralueen reitin molempiin reunoihin, joiden tarkoituksena on suojata reitin varrella kasvavaa puustoa. Varsinainen reitin ajoura on reittien hoitokoneen levyinen eli noin 4,5 metriä. Lisäksi reitin leveys on perusteltavissa liikenneturvallisuudella. 6 metriä leveä reitti mahdollistaa kelkkojen turvallisen kohtaamisen reitillä, jolloin onnettomuus- ja yhteentörmäysriski pienenevät.

Uuhimäki-Ranta-Toivala moottorikelkkareitin vaikutusalueella ei ole voimassa olevia rantakaavoja. Kurkiharju, Ranta-Toivala, Jännevirta - yleiskaavassa reitti kulkee pääosin maa- ja metsätalousvaltaisella M-alueella. Reitin alkupää sijoittuu Ruskeaveden rannassa Tölppäinniemen ja Pirttilahden välimaastoon. Tölppäinniemi on yleiskaavassa osoitettu olemassa olevan loma-asutuksen alueeksi RA-1, jossa rakentaminen yleiskaavan mukaisesti ei edellytä rantakaavaa. Pirttilahti puolestaan on maa- ja metsätalousaluetta, jossa on loma-asutusta (M-2). Tälle alueelle rakentaminen tulee ensisijaisesti sijoittua kaavassa osoitetulle rakentamisalueelle. Yleiskaavassa ei ole osoitettu määräyksiä moottorikelkkailun melulle.

Uusien moottorikelkkareittien suunnittelussa yleisenä suosituksena, jolla ei ole oikeusvaikutuksia, on pidetty noin 150 metrin melusuojavajöhykettä asutukseen nähden, mutta tässä on tapauskohtaista vaihtelua ja sen soveltamisessa on harkinnan varaa. 150 metrin etäisyys reitiltä asutukseen ei välttämättä täyty silloin, kun moottorikelkkareitti on tarkoitus perustaa maastossa jo olemassa olevalle kelkkauralle, jolloin ura on sijainnut samalla paikallaan ennen reitin suunnittelua ja myös rakennukset ovat sijainneet kelkkauran läheisyydessä. Kelkkaväylän sijainnin muuttaminen tällaisessa tapauksessa on tarpeen lähinnä silloin, mikäli kelkkailusta on aiheutunut kelkkauran läheisyydessä asuville selkeästi merkittäviä melu-

haittoja. Uuhimäki-Ranta-Toivala reitin suunnittelun aikana tällaisia melu-haittahavaintoja ei asukkailta tai mökkiläisiltä ole raportoitu. Reitin siirtäminen olemassa olevalta paikaltaan muualle rantaan muodostaisi sen sijaan uuden melutilanteen rannan muille asukkaille, Ranta-Toivalan rannan ollessa varsin tiivistä loma-asutusalueetta. Moottorikelkkamelun osalta todettakoon vielä, että varsinainen meluhaittakysymys punnitaan vielä reittisuunnittelun ja reittisuunnitelman hyväksymismenettelyn jälkeen reittitoimituksessa. Mikäli toimituksessa tulee ilmi sellaista kelkkamelusta aiheutuvaa haittaa, jota voidaan pitää kohtuullista suurempana, meluhaitta korvataan maanomistajalle.

Uuhimäki-Ranta-Toivala reitti päättyy Siilinjärven kuntarajaan kuten muistutuksessa on mainittu. Siilinjärvellä ei ole virallistettua moottorikelkka-reittiä vielä tällä hetkellä, mutta Siilinjärven kaupunki on ollut mukana aiemmin mainitussa MoViRa-hankkeessa, jolloin myös Siilinjärven moottorikelkkaurat on suunniteltu muutettavan virallisiksi moottorikelkkareiteiksi. Uuhimäki-Ranta-Toivala reitiltä pääsee siirtymään Siilinjärvellä käytössä olevaa epävirallista kelkkauraa pitkin Iso-Jälän kautta Juurusvedelle. Kuopion kaupunki on käynyt vuoropuhelua Siilinjärven kaupungin edustajien kanssa reittien virallistamisen tarkeydestä. Siilinjärvi on kuitenkin itsenäinen kaupunki, joka päättää itse oman maankäyttönsä suunnittelusta sekä hallinnasta ja tekee itse päätökset myös moottorikelkkareittien vahvistamisesta.

Moottorikelkkailun haittoja, niiden ilmastovaikutukset mukaan lukien voidaan aktuaalisesti ehkäistä ja vähentää suunnittelemalla moottorikelkka-reitit olemassa olevia väyliä kokonaisvaltaisesti tarkastelemalla siten, että ympäristö- ja luontohaitat voidaan minimoida. Tämä on tosiseikka, joka käy ilmi mm. siitä, että huolellisesti suunniteltu reittiverkosto lyhentää merkittävästi nykyisten, olemassa olevien kelkkailuväylien määrää. Nykyinen ura- ja reittiverkosto saadaan koottua suunnittelun avulla ainakin noin 80 km lyhyemmäksi toteuttamalla virallinen moottorikelkkareitistö. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että osa nykyisistä kelkkaurista jää kokonaan pois käytöstä siinä vaiheessa, kun moottorikelkkareitit tulevat vahvistetuiksi. Maakunnallinen kelkkailureitistö ei siten ole ristiriidassa kaupungin ilmastotavoitteiden kanssa.

Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry:n tekemässä muistutuksessa ei ole esitetty sellaisia reittisuunnitelman hyväksymisen kannalta oleellisia perusteluja, että ne antaisivat aihetta muuttaa reittisuunnitelmaa tai vaikuttaisivat reittisuunnitelman hyväksymispäätökseen kielteisesti.

Vastine maanomistaja

Reittisuunnitelmassa esitetty linjaus on MoViRa-hankkeen aikana (v. 2012-2014) todettu olevan maastossa valmiina oleva kelkkailu-ura, joka on ollut tarkoitus perustaa moottorikelkkareitiksi. Suunnitelma on tehty aikaan, jolloin muistuttajan nykyisin omistamalla kiinteistöllä ei ole ollut asuinrakennusta. Maastossa ollut kelkkailu-ura on kiinteistölle kohdistuneen rakentamisen jälkeen siirtynyt muistuttajan mukaan naapurikiinteistön puolelle. Kyseinen tilanne on varsin yleinen ilmiö silloin, kun reittisuunnitelman laatimisesta kuluu pitkän aikaa ennen suunnitelman vahvistamismenettelyä. Reittisuunnitelma on laadittu Kuopion kaupungilla joitakin vuosia sitten ja maanomistussuhteissa ja maankäytössä on ehtinyt tuona aikana tapahtua muutoksia. MoViRa-hankkeen päättymisen jälkeen Kuopion kau-

pungin organisaatiossa on tapahtunut muutoksia, jonka myötä moottorikelkkareittien ylläpitovastuu on vaihtunut. Tämä on osaltaan vaikuttanut hidastavasti reittisuunnitelmien virallistamisen hakemisaikatauluihin.

Reittisuunnitelman laajamittaiseen uudelleen tarkasteluun ei reitin pitäjän näkökulmasta ole kuitenkaan muistutuksen perusteella aihetta. Reitin pitäjä on osaltaan pyrkinyt tarkistamaan kulloinkin vahvistettavana olevan reittisuunnitelman vastaavien maankäyttömuutosten varalta, mutta muistuttajan kiinteistön osalta päivitystä ei ole huomattu tehdä ennen reittisuunnitelman nähtävillä oloa.

Muistuttajan kanssa on käyty asiasta sähköpostikeskustelua heti muistutuksen saapumisen jälkeen ja muistutuksessa esiin tuodut seikat tullaan ottamaan huomioon ennen reittitoimitusmenettelyä. Muistutuksen myötä reitin pitäjä on ensiksi ollut yhteydessä muistuttajan eteläpuoleisen naapurikiinteistön (297-433-7-20, Ukonlahti) omistajaan ja hänen sanomansa mukaan kelkkaura on tosiasiallisesti sijainnut hänen kiinteistönsä pellon laidassa. Reitti on suunnitelman mukaan tarkoitus perustaa olemassa olevalle kelkkauralle ja peruskarttatarkastelu on reitin suunnitteluvaiheessa antanut virheellisen näkemyksen reitin tosiasiallisesta sijainnista. Ukonlahden kiinteistön omistajan kanssa käydyn keskustelun mukaan reitti voidaan perustaa hänen kiinteistölleen pellon reunaan.

Maanomistaja on muistutuksessaan maininnut myös pakokaasu- ja meluhaitoista, mikäli reitti sijoittuisi hänen kiinteistölleen. Tosiasiallisesti nykyinen kelkkaura sijaitsee Ukonlahden kiinteistöllä ja edelleen varsin lähellä maanomistajan uudisrakennusta, noin 45 metrin päässä. Muistuttajan mainitsemat pakokaasu- ja meluhaitat ovat siten mahdollisia siitäkin huolimatta, että reitti perustettaisiin nykyiselle kelkkauralle Ukonlahden kiinteistön puolelle.

Moottorikelkkareittien suunnittelussa pyritään uudisrakennusten osalta huomioimaan noin 100-200 metrin ohjeellinen suojaetäisyys, jotta kelkkailun aiheuttamia, mahdollisia melu- ja pakokaasuhaittoja voidaan vähentää asuinrakennuksen läheisyydessä. Suojaetäisyydellä ei ole oikeusvaikutusta ja sen käyttö harkitaan tapauskohtaisesti kulloinkin erikseen. Kuopion moottorikelkkaurilla on lukuisia tilanteita, joissa kyseinen suojaetäisyys ei nykyisiin asuinrakennuksiin nähden täyty. Reitin pitäjä huomauttaa myös, että muistuttajan asuinrakennus on rakennettu vasta useita vuosia sen jälkeen, kun reittisuunnitelma on laadittu.

Reitin pitäjä on sittemmin selvittänyt maanomistajan muistutuksen perusteella muita reitin sijaintivaihtoehtoja. Ukonlahden kiinteistön omistajan kanssa käydyn keskustelun jälkeen reitin uudelleen linjauksesta on sovittu puhelimitse 5.10.2020 Pirttilahden (433-2-20) sekä Petäjäsaaren (433-2-21) kiinteistöjen omistajien kesken siten, että kelkkareitti voidaan siirtää em. kiinteistöllä kulkevan voimajohdon reuna-alueelle. Tällä tavoin maanomistajan kiinteistölle kelkkailusta aiheutuvia haittoja saadaan pienennettyä. Kelkkareitiltä on näin ollen maanomistajan kiinteistön pihapiiriin matkaa noin 95 metriä.

Reitin siirrossa tulee ottaa huomioon em. kiinteistöjen omistajien mukaan sähkölinjan reunassa oleva hiihtolatu siten, että moottorikelkkareitti sijoitetaan sähkölinjalla ladun vastakkaiselle reunalle.

Reitin pitäjä on näin ollen ottanut maanomistajan muistutuksessa esitetyt seikat huomioon ja etsinyt reitille korvaavan vaihtoehdon kelkkailuhaitto-

jen minimoimiseksi. Reitin uudesta linjauksesta on esitetty karttaliitteet tämän vastineen liitteenä. Muistutus ei siten vaikuta reittisuunnitelman hyväksymispäätöksen tekoon negatiivisesti.

Vastine muistuttaja

Reitin pitäjä toteaa vastineenaan, että kyseisen reittisuunnitelman hyväksyminen ei tosiasiallisesti laajenna nykyistä kelkkailureittiverkostoa, vaan se osaltaan on kokoamassa koko Kuopion moottorikelkkareittejä entistä tiiviimmäksi verkostoksi. Reitlin pitäjän tekemien arvioiden mukaan nykyiset kelkkaurat saadaan reittisuunnittelun avulla noin 70-80 km lyhyemmäksi reittiverkostoksi, kun esimerkiksi vesistöylityksiä saadaan vähennettyä. Lisäksi reittien osittaisen uudelleen linjausten vuoksi entiset urat jäävät luonnollisesti pois käytöstä ja vapautuvat kelkkailusta esimerkiksi metsätalouskäyttöön. Reitistön tiivistämisellä voidaan katsoa olevan jopa positiivisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen kannalta, kun verrataan nyky muodossaan tapahtuvaa moottorikelkkailua tulevilla virallistetulla reitistöllä tapahtuvaan liikkumiseen. Kelkkailu on maastoliikennelain edellytyksin sallittu liikkumistapa lumipeitteisenä aikana, eikä Kuopion kaupungilla ole lainsäädäntövaltaa rajoittaa sitä.

Reittisuunnitelmat on laadittu Kuopioon EAKR-rahoitteisesti, jolloin suunnitteluun on saatu ulkopuolista rahoitusta kaupungin ulkopuolelta. Kuntasuunnittelusta voidaan olla montaa mieltä ja mielipiteen jättäneen toteamukset ovat henkilökohtaisia mielipiteitä, joihin reitin pitäjä ei voi ottaa selkeää kantaa reitin perustamisen kannalta. Reittien tarve on harkittu siinä vaiheessa, kun kaupunki on hakenut rahoitusta em. EAKR-hankkeeseen. Laaditut reittisuunnitelmat on tehty niiden toteuttamista varten eikä reitin pitäjällä ole tiedossa mitään sellaista, minkä vuoksi suunnitelmista tulisi irtisanoutua. Kuopion kaupunki hoitaa tehtäviään valitsevasta koronavirusepidemiasta ja sen tuomista taloudellisista haasteista huolimatta.

Reitin pitäjää sitovat samat lakisääteiset virkavelvoitteet kuten muitakin kaupungin virassa olevia tahoja, joten hallintovallan väärinkäyttö on varsin raskas syytös. Hallintovallan väärinkäyttöä ei ole jätetyssä mielipiteessä perusteltu mitenkään. Reitlin pitäjä toteuttaa ja kunnioittaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Mielipiteessä ei ole esitetty reitin perustamisen kannalta mitään sellaista, että reittisuunnitelmaan olisi tarpeen tehdä muutoksia. Mielipide on sen jättäneen henkilökohtaista spekulointia, joka ei vaikuta reittisuunnitelman hyväksymispäätökseen.

Vastine Pohjois-Savon ELY-keskus

Uuhimäki-Ranta-Toivala reittisuunnitelmassa on hieman epäselvästi esitetty, milloin reitti ylittää maantien tai muun tieyhteyden, kuten kaava- tai yksityistien. Suunnitelman sivulla 8 on esitetty taulukko, johon on listattu kelkkareitin risteämät ”*tieverkolla*”, joita on ollut kaksi. Näin ollen ELY-keskuksen liikennevastuualueelle on voinut syntyä näkemys, että molemmat kaksi tien ylitystä ovat tosiasiallisesti ELY-keskuksen hallinnoimien maanteiden ylityksiä. Suunnitelmassa esitetty Hirvolanniementien ylitys koskee kuitenkin yksityistien ylitystä, jolloin suunnitelman mukainen kelk-

kareitti ylittää ainoastaan ELY-keskuksenkin mainitseman yhdystien Ranta-Toivala-Jännevirta (16340) eli Uuhilahdentien.

Reittisuunnitelmassa on maininta, että ELY-keskuksen liikennevastuualue on antanut lausunnon, jonka mukaan reittiosuus soveltuu kelkkareitiksi. Lausunto ei kuitenkaan ole ollut reittisuunnitelman liitteenä kuten muissa reittisuunnitelmissa on ollut tapana olla. MoViRa-hankkeen aikana tuotettu materiaali on arkistoituna kaupungin tietojärjestelmiin, mutta kyseistä lausuntoa ei ole löytynyt kaupungin arkistoista.

Reitin pitäjä toteaa vastineenaan, että reittisuunnittelun aikana ELY-keskus ei anna virallista lausuntoa maanteiden ylityksistä/liittymistä vaan kysymyksessä on epävirallinen selonteko maantien ylityspaikan soveltuvuudesta kelkkareitin risteämiseen. Suunnittelun aikana maanteiden risteyskohdat on soveltuvin osin yleispiirteisesti tarkastettu maastossa yhdessä ELY-keskuksen yhteyshenkilön kanssa. Lopullinen lausunto risteämisistä saadaan vasta liittymäluvassa, joka haetaan Pirkanmaan ELY-keskuksesta ennen reitin rakentamista. Liittymän rakentamiseen on lisäksi olemassa entisen Tiehallinnon oma ohjeistuksensa, jota sovelletaan kelkkareittiliittymien rakentamiseen.

On mahdollista, että Uuhimäki-Ranta-Toivala moottorikelkkareitin suunnittelun aikana kyseinen maastokatselmus ELY-keskuksen liikennevastuualueen kanssa on jäänyt tekemättä. Se voidaan kuitenkin toteuttaa huolimatta siitä, että reittisuunnitelma on ollut nähtävillä ympäristöviranomaisessa. Reittisuunnitelman hyväksymispäätös on lainvoimainen vasta, kun kaikki muutoksenhakukeinot on käytetty. Vasta tämän jälkeen reitin pitäjän on mahdollista hakea reittitoimitusta maanmittauslaitokselta. Reittiin on mahdollista tehdä vähäisiä muutoksia vielä reittitoimituksenkin yhteydessä, joten maantien katselmuksen järjestäminen suunnitelman hyväksymisen tässä vaiheessa on täysin mahdollista järjestää.

Hakija on käynyt ELY-keskuksen liikennevastuualueen edustajan kanssa maantien 16340 ylityspaikkaa koskevalla katselmuksella 7.10.2020. Katselmuksessa on todettu, että reittisuunnitelmassa esitetty maantien/Uuhilahdentien ylityskohta ei ole liittymästä koilliseen suuntautuvalta liittymisnäkemältä riittävä. ELY-keskuksen asiantuntijan mukaan kelkkareitin ylityspaikka on siirrettävä suunnitelman mukaisesta noin 100 metriä Hirvolanniementien liittymän suuntaan, jolla varmistetaan riittävä näköalue ilmansuunnassa liittymäpaikasta koilliseen.

Hakija on keskustellut puhelimitse myös maanomistajan kanssa maantien molemmin puolin olevien kiinteistöjen osalta eikä maanomistajalla ole ollut huomautettavaa ylityspaikan siirtämisen suhteen.

Hakija on ottanut ELY-keskuksen lisätietopyynnön huomioon osallistumalla maastokatselmukseen ja ylityspaikan siirtämiseen katselmuksessa todetulla tavalla. Ylityspaikasta on sovittu maantien naapurikiinteistön kanssa ja ylityksen siirtäminen voidaan toteuttaa ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla. Reitin siirtämisestä on esitetty päivitetty karttaliite, joka otetaan huomioon niin reittitoimituksessa kuin reitin varsinaisessa rakentamisessakin. Tämä reitin vähäinen siirto ei vaikuta reittisuunnitelman hyväksymispäätökseen.

Hakijan yhteenveto

Kokonaisyhteenvedona reitin pitäjä vielä toteaa, ettei annetut muistutukset ja lausunnot hakijan näkemyksen mukaan anna aihetta reittisuunnitelmasa muihin tarkistuksiin tai muutoksiin, mitä kohdekohtaisissa vastineissa on esitetty. Lisäksi reitin pitäjä muistuttaa, että reittisuunnitelman hyväksyminen on ennen muuta oikeusharkintaa ja mahdolliset muutokset tulee perustua maastoliikennelakiin tai muuhun lainsäädäntöön. Mikäli muutoksia tehdään, niin ne tulee myös perustella lainsäädäntöön pohjautuvilla perusteilla.

Esitys

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy esitetyn reittisuunnitelman ja hakijan siihen tekemät muutokset moottorikelkkareitille Ranta-Toivala-Uuhimäki jäljempänä tässä päätöksessä esitetyin määräyksin. Samalla reitin pitäjäksi hyväksytään Kuopion kaupunki. Lausunnot ja muistutukset on otettu huomioon päätöksessä. Lausunnoissa ja muistutuksissa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella reittisuunnitelma olisi syytä hylätä.

Lausunnot ja muistutukset ja niiden huomioiminen reittisuunnitelmassa

Pohjois-Savon liitto

Lausunnonantajalla ei ole huomautettavaa moottorikelkkareittisuunnitelmaan.

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Lausunnonantajalla ei ole huomautettavaa moottorikelkkareittisuunnitelmaan.

Metsänhoitoyhdistys Savotta ry ja MTK ry Metsälinja

Lausunnonantaja on huomauttanut muun muassa, että suunnittelun on perustuttava yhteistyöhön maanomistajien kanssa, paikalliselle elinkeinolle ei saa aiheuttaa haittaa, ja syntyneet vahingot on korvattava täysimääräisesti. Lausunnonantaja katsoo, että reittien olisi syytä perustua kirjallisiin sopimuksiin. Hakijan vastineesta käy ilmi, että hakija ei pidä kirjallisia sopimuksia kestäväenä pohjana reittien ylläpitämiselle, vaan hakee reitin virallistamista. Lautakunta katsoo, että hakijan vastineen perusteella lausunnonantajan vaatimukset tulevat riittävästi huomioonotetuksi reitin suunnittelussa, toteutuksessa ja ylläpidossa.

Lausunnonantaja ei ole esittänyt muutoksia reittilinjaukseen.

Kansalaisten maastoliikennevalvontayhdistys ry

Muistuttaja ei ole ehdottanut reittilinjaukseen muutoksia, ainoastaan vaatinut koko reitin hylkäämistä, koska pitää moottorikelkkareittejä tarpeettomina ja katsoo reittisuunnitelman yleensäkin ja rakentamismenetelmien olevan maastoliikennelain vastaisia. Lautakunta katsoo hakijan perustel-

leen reitin virallistamisen tarpeen, eikä lautakunta pidä reittisuunnitelmaa lähtökohtaisesti lainvastaisena eikä suunniteltua rakentamistapaa lainvastaisena.

Muistutus ei anna aihetta muuttaa tai hylätä reittisuunnitelmaa.

Maanomistaja

Hakija on antanut tarkemman selvityksen reitin sijoittamisesta kiinteistön kohdalla. Hakija on esittänyt vaihtoehtoisen reitin, jolloin reitti siirtyy kauemmaksi asuinkiinteistöstä.

Muistuttaja

Muistutuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella reittisuunnitelmaa olisi syytä muuttaa.

Pohjois-Savon ELY-keskus

Hakija on tarkentanut reitin ely-keskuksen kanssa maastotarkastuksella.

Muutokset on otettu huomioon reittisuunnitelmassa.

Määräykset

Moottorikelkkareitti on toteutettava Kuopion kaupungin esittämän reittisuunnitelman ja hakijan siihen esittämien muutosten mukaisesti ja lisäksi on noudattaen seuraavia määräyksiä:

- 1 Hakijan esittämät muutokset reittilinjaukseen hyväksytään hakijan karttaliitteissä esitetyllä tavalla.
- 2 Moottorikelkkareitti on toteutettava esitetyn suunnitelman mukaisesti. Reittilinjauksen muutokset on päivitettävä suunnitelmaan ja karttaan. Hakija on sopinut muutoksen maanomistajien kanssa.
- 3 Moottorikelkkareitillä on tarvittaessa suoritettava melumittaukset häiriintyvissä kohteissa.
- 4 Reitinpitäjän on kartoitettava ennen reitin rakentamista alueella mahdollisesti sijaitsevat kanalintujen, erityisesti metson esiintymis- ja soidalueet.
- 5 Reitinpitäjän on tarkastettava joka vuosi ennen kelkkareitin käyttöön-ottoa, että reitti on ajettavassa kunnossa ja että reitin varrella on reitin kulkua ja liikennettä olennaisesti vaarantavia paikkoja osoittavat liikennemerkkit sekä muut reitin turvallisuuden kannalta tärkeät merkit ja merkinnät. Reitin muita käyttäjiä ja risteävien reittien käyttäjiä on myös liikennemerkkein varoitettava reitistä. Merkkien ja merkintöjen kunnossapidosta on huolehdittava myös reitin käyttöaikana. (MaastL 20 §).
- 6 Moottorikelkkareitille on laadittava turvallisuussuunnitelma hakemuksen mukaisesti ja siinä on ilmoitettava reitin vastuuhenkilöt.

- 7 Reitinpitäjän on ennen moottorikelkkareitin lopettamista ilmoitettava siitä ympäristö- ja rakennuslautakunnalle ja esitettävä yksityiskohtainen suunnitelma moottorikelkkareitin lopettamiseen liittyvistä toimista. (MaastL 23 §)

Ratkaisun perustelut

Hakijan reittisuunnitelmaan esittämät muutokset on sovittu maanomistajien kanssa ja niihin on saatu suostumukset, joten reittisuunnitelmaa ei näiltä osin ole ollut tarpeen laittaa uudelleen nähtäville.

Esitetty reittisuunnitelma täyttää maastoliikennelain mukaiset reitin perustamisedellytykset. Suunnitellusta moottorikelkkareitistä tai sen käytöstä ei ennalta arvioiden aiheudu luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselle, maa- ja metsätaloudelle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle huomattavaa haittaa. (MaastL 1 §, 16 §)

Maastoliikennelain 13 §:n mukaan voidaan perustaa yleinen oikeus ajaa moottorikelkalla maastosta merkitsemällä erotetulla reitillä lumipeitteen aikaan.

Moottorikelkkareitin perustamiseksi on laadittu reittisuunnitelma, jossa on osoitettu reitin kulku ja reittiin liittyvät levähdys- ja huoltoalueet niin, että ne voidaan suunnitelman perusteella merkitä maastoon. Suunnitelmassa on myös mainittu ne kiinteistöt, joiden kautta reitti tulisi kulkemaan sekä esitetty muut reitin perustamisen ja pitämisen kannalta tarpeelliset tiedot. Suunnitelmaan on liitetty mittakaavaltaan asianmukainen, reitin kulkua osoittava kartta. (MaastL 15 §, MaastA 7 §)

Reittisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy myös reitinpitäjän. (MaastL 14 §)

Hakija on harkinnut reitin virallistamisen tarpeen ryhtyessään toimenpiteisiin reittisuunnitelman laatimiseksi. Reittisuunnitelman laatijana Kuopion kaupunki on esittänyt reitin yleisen tarpeen reittisuunnitelman johdanto-osassa sekä hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyessään päätöksen 24.2.2015 13§.

Lausuntojen ja muistutusten huomioiminen

Lausunnoissa esitetyt kannanotot tulevat riittävässä laajuudessa huomioonotetuksi, kun noudatetaan hyväksyttyä reittisuunnitelmaa.

Muistutukset on huomioitu hakijan vastineessaan esittämällä tavalla.

Reittisuunnitelma voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Jos moottorikelkkareitti tai sen osa muuttuvat olennaisesti, on toiminnanharjoittajan haettava Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnalta hyväksyntä reittisuunnitelman muutokselle (MaastL 22 §).

Kuulutuskustannukset

Kuopion kaupunki

78 §

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

05.11.2020

Maastoliikenneasetuksen 10 §:n mukaisesti reitin pitäjältä peritään reittisuunnitelman hyväksymismenettelyyn liittyvät kuulutus- ja kuulemiskustannukset erillisen laskun mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Maastoliikennelaki (MaastL) 1, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, §
Maastoliikenneasetus (MaastA) 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 §
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (1992/993)
Hallintolainkäyttölaki (HKL) 8 §
Kuntalaki (KL) 89, 92 ja 95 §

Päätöksestä tiedottaminen

Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta tiedottaa tästä päätöksestä maastoliikenneasetuksen ja kuntalain mukaisesti. Päätöksestä kuulutetaan julkisesti Kuopion kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja kuulutus julkaistaan kuulutuslehdessä. (MaastA 5, 6, 9 §, Kuntal 95 §)

Päätöspöytäkirja

Kuopion kaupunki

Jäljennös päätöksestä

Maanomistajat
Pohjois-Savon ely-keskus
Lausunnonantajat
Muistutuksen jättäneet

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kuntalain 134 §:n mukaan teemmällä oikaisuvaatimuksen ympäristö- ja rakennuslautakunnalle. Muutosta saavat hakea kirjallisella oikaisuvaatimuksella se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusosoitus on liitteenä.

Liitteet

- 12 1332/2015 Reittisuunnitelma
- 13 1332/2015 Yleiskartta
- 14 1332/2015 Reittimuutos
- 15 1332/2015 Reittimuutokset
- 16 1332/2015 Maanomistajaluettelo päivitetty 180319 (salainen, ei julkaista internetissä)
- 17 1332/2015 Lausunnot
- 18 1332/2015 Muistutukset (Ei julkaista internetissä)
- 19 1332/2015 Hakijan vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin (Ei julkaita internetissä)

Valmistelija
Pirkko Nevalainen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 748 2398

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

05.11.2020

78 §

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Merkittään, että jäsen Rytkönen liittyi kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

